

HELSINGIN MONTESSORI-KOULU

Helsingin Montessori-koulu

LUKUVUOSISUUNNITELMA 2023-2024

Hyväksyminen:

21.08.2023 19§

Helsingin Montessori-koulun johtokunta

Sisällysluettelo

HELSINGIN MONTESSORI-KOULU	4
1. KOULUN PERUSTIEDOT	5
1.1. KOULUN NIMI, OPETUSPAIKKA, OPETUSRYHMÄT JA YHTEYSTIEDOT	5
1.2. LUKUVUODEN 2023–2024 TYÖ- JA LOMA-AJAT	6
1.3. KOULUN PÄIVITTÄINEN TYÖAIKA	6
1.4. KOULUN KÄYTÖSSÄ OLEVA TUNTIKEHYS (PÄIVITETTÄVÄ)	8
1.5. KOULUN KIELIRYHMÄT (PÄIVITETTÄVÄ)	9
1.6. KOULUN OPPILAS- JA OPETTAJAMÄÄRÄ (PÄIVITETTÄVÄ)	9
1.7. KOULUN JOHTAMISJÄRJESTELMÄ (KIRJOITETTAVA)	9
2. KOULUN TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET JA KEHITTÄMISKOHTEET	10
2.1. KOULUN TOIMINTA-AJATUS JA TOIMINTAKULTTUURI	10
2.2. KOULUN TOIMINTAKULTTUURI KEHITTÄMISKOHTEET LUKUVUONNA 2023–2024	11
3. KOULUN TOIMINTA OPPIVANA YHTEISÖNÄ	11
3.1. KOULUN JOHTAMISJÄRJESTELMÄN KUVAUS	11
3.2. OPPILAIDEN OSALLISUUS	12
3.3. OPPIMISYMPÄRISTÖT	13
3.4. VALINNAISUUS KOULUSSA	15
3.5. KODIN JA KOULUN VÄLINEN YHTEISTYÖ SEKÄ MUU YHTEISTYÖ	15
3.6. EHEYTETTÄVÄ OPETUS JA MONIALAISET OPPIMISKOKONAISUUDET	16
3.7. LUKUVUODEN TOIMINTAKALENTERI JA USKONNOLLISET TILAISUUDET	21
3.8. KERHOTOIMINTA	21
4. OPPIMISEN ARVIOINTI	21
5. KOULUN MUU TOIMINTA	22
5.1. ILTAPÄIVÄTOIMINTA	22
5.2. KEHITTÄMISHANKKEET	22
6. KOULUN OHJAUSUUNNITELMA	23
6.1. OPPILAANOJJAUKSEN JÄRJESTÄMISEN RAKENTEET	23
6.2. OPPILAANOJJAUKSEN TOIMINTATAVAT	23
6.3. OHJAUS KOULUTUKSEN NIVELVAIHEISSA	23
7. KASVATUSKESKUSTELUJA, JÄLKI-ISTUNTOA SEKÄ KURINPIDOLLISIA TOIMIA KOSKEVA SUUNNITELMA	25
7.1. OPPILAAN OIKEUS TURVALLISEEN OPISKELUYMPÄRISTÖÖN	25
7.2. OPPILAAN VELVOLLISUUDET	25
7.3. KASVATUKSELLISTEN JA KURINPIDOLLISTEN KEINOJEN KÄYTTÄMINEN	25

HELSINGIN MONTESSORI-KOULU

Helsingin Montessori-koulu on Helsingin Montessori-yhdistys ry:n ylläpitämä yksityinen koulu, joka antaa opetusta suomen kielellä. Yhdistyksellä on Valtioneuvoston myöntämä opetuslupa, jonka mukaan koulu montessoripedagogista perusopetusta oppivelvollisuusikäisille vuosiluokkien 1–6 oppilaille Helsingissä.

Helsingin Montessori-koulun opetus rakentuu yhteiselle arvoperustalle ja käsitykselle oppimisesta ja luo perustan oppilaiden yleissivistykselle. Opetuksessa noudatetaan koulun opetussuunnitelmaa, joka perustuu valtakunnallisesti yhtenäisiin perusteisiin ja montessoripedagogiikkaan. Opetus järjestetään oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti ja siten, että se edistää oppilaiden terveyttä, kasvua ja kehitystä. Opetuksessa ollaan yhteistyössä kotien kanssa.

Montessori-koulussa opetus perustuu käsitykseen lapsuuden itseisarvoisesta merkityksestä. Jokainen oppilas on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on. Jokaisella on oikeus kasvaa täyteen mittaansa ihmisenä ja yhteiskunnan jäsenenä. Tässä oppilas tarvitsee kannustusta ja yksilöllistä tukea sekä kokemusta siitä, että kouluyhteisössä häntä kuunnellaan ja arvostetaan ja että hänen oppimisestaan ja hyvinvoinnistaan välitetään. Yhtä tärkeä on kokemus osallisuudesta ja siitä, että voi yhdessä toisten kanssa rakentaa yhteisönsä toimintaa ja hyvinvointia.

Montessori-koulun opetus tukee oppilaan kasvua ihmisyyteen, jota kuvaa pyrkimys totuuteen, hyvyyteen ja kauneuteen sekä oikeudenmukaisuuteen ja rauhaan. Sivistys merkitsee yksilöiden ja yhteisöjen taitoa tehdä ratkaisuja eettisen pohdinnan, toisen asemaan asettumisen ja tietoon perustuvan harkinnan perusteella. Eettisyyden ja esteettisyyden näkökulmat ohjaavat pohtimaan, mikä elämässä on arvokasta. Sivistys ilmenee tavassa suhtautua itseen, muihin ihmisiin, ympäristöön ja tietoon sekä tavassa ja tahdossa toimia. Sivistynyt ihminen pyrkii toimimaan oikein, itseään, toisia ihmisiä ja ympäristöä arvostaen. Hän osaa käyttää tietoa kriittisesti. Sivistykseen kuuluu myös pyrkimys itsesäätelyyn ja vastuunottoon omasta kehittymisestä ja hyvinvoinnista.

Montessori-koulussa tuemme lapsen luontaista kykyä oppia ja tutkia ympäristön ilmiöitä ilolla, avoimesti ja suvaitsevaisesti. Mahdollistamme lapsen itsenäisen oppimisen ja ajattelun sekä vastuunoton kehittymisen käyttäen valmisteltua ympäristöä. Ohjaamme lapsen yhteistyötaitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittymistä lapsen itsenäisyyttä kunnioittaen. Edellytämme kaikilta hyviä tapoja ja itsehillintää arvostaen lapsen luontaista halua toimia oikein ja ymmärtää toisia empaattisesti. Kasvatamme omalla esimerkillämme lapsia ihmisten ainutlaatuisuuden arvostamiseen niin itsessä kuin toisissa. Autamme lasta näkemään itsensä osana maailmankaikkeuden kokonaisuutta, toimimaan siinä ympäristöä ja luontoa kunnioittaen, työskentelemään hyvän ilmapiirin ja ymmärryksen luomiseksi yhteisössään ja näin rakentamaan omien pienten tekojen kautta maailmanrauhaa. Luomme yhteisöä, jossa jokainen voi vaalia onnellisuutta ja hyvinvointia oman elämänpolkunsa löytämiseksi.

1. Koulun perustiedot

1.1. Koulun nimi, opetuspaikka, opetusryhmät ja yhteystiedot

Koulun yhteystiedot

Helsingin Montessori-koulu
Hillerikuja 4
00800 HELSINKI

Koulun www-sivut: <https://www.helsinginmontessori.fi/peruskoulu/>

Yhteystietoja

Rehtori

Kati Solastie

Kati.solastie@helsinginmontessori.fi

Puh. 050 308 6429

Vararehtori

Ada Kukkonen

perusopetus@helsinginmontessori.fi

Puh. 050 366 8839

Opettajat ja opetusryhmät

Monomit 1–3 lk	Kati Solatie	puh. 050 308 6429
Binomit 1–3 lk	Jonna Niskanen	puh. 050 366 9985
Trinomit 1–3 lk	Ada Kukkonen	puh. 050 366 8839
Poly-dekanomit 4–6 lk	Rina Ronkainen	puh. 050 478 3462
Poly-dekanomit 4–6 lk	Lauri Leivo	puh. 050 408 6247
Erytisyopettaja	Aija Lund	aija@lukitesti.fi
Koulunkäynninohjaaja	Mahwash Razzaque	

Koulupsykologi	Iina Lehikoinen (syyskuu 2023 asti)	puh. 09 310 71946
Koulukuraattori	Saija Kivimäki	puh. 09 310 71918 tai 050 410 3397
Terveystenhoitaja	Maija Sulkava	puh. 09 310 48666 tai 040 354 6228 maija.sulkava@hel.fi

Iltapäivätoiminta

IP-koordinaattori	Jonna Niskanen	puh. 050 366 9985
Vastaava IP-ohjaaja	Lotta Halonen	puh. 050 340 7601

Vanhempaintoiminta	Titta Holmberg	puh. 044 061 1833
--------------------	----------------	-------------------

Kouluravintola

Ruokapalveluvastaava	Tommi Veijonen	puh. 09 310 82645
----------------------	----------------	-------------------

Koulukiinteistön huollosta vastaa Helsingin kaupunki

Helsingin Montessori-koulun johtokuntana toimii Helsingin Montessori-yhdistys ry:n hallitus.

Hallituksen puheenjohtaja

1.2. Lukuvuoden 2023–2024 työ- ja loma-ajat

Syyslukukausi 10.8.2023 (to) – 22.12.2023 (pe)

- Syysloma 16.10.2023 (ma) – 20.10.2023 (pe)
- Joululoma 23.12.2023 (la) – 7.1.2024 (su)

Kevätlukukausi 8.1.2024 (ma) – 1.6.2024 (la)

- Talviloma 19.2.2024 (ma) – 23.2.2024 (pe)
- Pääsiäisloma 29.3.2024 (pe) – 1.4.2024 (ma)
- Vapunpäivä 1.5.2024 (ke)
- Helatorstai 9.5.2024 (to)

Koulun TESO-päivät

- ti 8.8.2023 1 pv 6 h
- ke 9.8.2023 1 pv 6 h
- la 23.3.2024 1 pv 6 h

1.3. Koulun päivittäinen työaika

Oppituntien alkamis- ja päättymisajankohdat

Kouluviikko muodostuu enintään kuuden tunnin koulupäivistä. Koulupäivät muodostuvat 60 min. oppitunneista, joista 45 min. käytetään opetukseen ja 15 min. ruokailuun, lepoon ja virkistäytymiseen.

8:30–9:15	1. oppitunti
9:15-10:00	2. oppitunti
10:00–10:45	3. oppitunti
10:45–11:30	4. oppitunti
11:30–12:30	ruokailu ja välitunti
12:30-12:45	välitunti
12:45 – 13:30	5. oppitunti
13:30-13:45	välitunti
13:45–14.30	6. oppitunti

Välitunnit

Montessori-koulussa vietetään joka päivä yksi pitkä välitunti, jonka aikana oppilaat käyvät syömässä, lepäävät ja virkistäytyvät ulkoillen. Aamupäivän montessorityöskentelyä tauottaa yksi

Iltapäivätoiminnan ajankohta

12:30 – 13:00	IP
13:00 - 14:00	IP
14:00 - 15:00	IP
15:00 - 16:00	IP
16:00 - 17:00	IP

sisävälitunti, jonka aikana oppilaat voivat levätä ja virkistäytyä ja syödä omia eväitä. Aamupäivän tauko toteutetaan joustavasti luokka- ja oppilaskohtaisesti. Iltapäivän työskentelyä jaksottavat 45 min. oppitunnit ja 15 min. virkistäytymistäuot, jotka toteutetaan lukujärjestyksen mukaisesti.

Välituntivalvonnat

Jokainen opettaja valvoo oman luokkansa oppilaat sisävälitunnin aikana. Muut päiväjärjestykseen merkityt välitunnit vietetään ulkona. Opettajat valvovat ulkovälitunnit etukäteen sovittujen, lukujärjestykseen kirjattujen valvontavuorojen mukaisesti.

Välituntivalvonnat on jaettu koulupäivien aikana opettajille alla olevaan lukujärjestykseen merkityn mukaisesti. Opettajan lisäksi välitunnilla voi olla valvomassa koulunkäynninohjaajia tai muuta koulun henkilökuntaa. Koulun rehtori ja opettajat ovat niitä henkilöitä, jotka voivat puuttua oppilaiden käyttäytymiseen laissa säädetyn mukaisesti.

Ajankohta	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai
11:30-12:00 välitunti	Ada +2	Lauri +1	Lauri +2	Lauri +2	Kati +2
12:00-12:30 Välitunti	Rina +2	Ada +1	Kati +2	Kati +2	Veera +2
12:30-12:45 Välitunti	Kati	Jonna	Ada	Ada	Rina
13:30-13:45 Välitunti	Audrey	Elina	Elina	Jonna	Audrey

Ruokailuajat

Ruokailu on koulussa osa opetussuunnitelmaa ja tarkoittaa koko prosessia ruokailemaan lähtemisestä aina ruokailusta poistumiseen asti. Kouluruokailuun varataan koulun opetusjärjestelyissä riittävästi aikaa. Ruokailun yhteydessä on päivän pitkä välitunti, joka on varattu virkistäytymiseen. Ruokailua porrastetaan niin, että osa oppilaista syö pitkän välitunnin alussa ja osa pitkän välitunnin päätteeksi.

Jokainen luokanopettaja vie oman luokkansa ruokailemaan ja valvoo ruokailua koko ruokailuun varatun ajan. Mikäli opettajalla on välituntivalvonta samaan aikaan, rinnakkaisluokan opettaja valvoo ryhmän ruokailun.

Oppilaiden poissaolojen seuranta

Poissaoloja seurataan Montessori-koulussa koulun poissaolomallin mukaisesti. Oppilaan läsnäolon päivittäisestä seurannasta vastaavat häntä opettavat opettajat. Oppilaan luokanopettaja tai luokanvalvoja seuraa ja tarvittaessa puuttuu huolta aiheuttaviin poissaoloihin varhaisessa vaiheessa yhteistyössä huoltajien kanssa. Rehtorilla on kokonaisvastuu koulukohtaisten poissaolojen seurannasta. Poissaolot käsitellään koulukohtaisessa opiskeluhoitoryhmässä vähintään neljännesvuosittain. Opiskeluhoitoon ollaan tarvittaessa yhteydessä matalalla kynnyksellä. Koulussa käytössä olevaa poissaolomallin toimivuutta seurataan ja kehitetään säännöllisesti kokemusten ja saadun palautteen pohjalta.

Poissaolojen syiden selvittämisessä ollaan tiiviissä yhteistyössä oppilaan, huoltajien, opettajien ja opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisten kanssa siltä osin kuin se on tarkoituksenmukaista tukitoimien järjestämiseksi. Koulun ja kouluyhteisöön liittyvät tekijät poissaolotilanteissa selvitetään ja niihin puututaan. Yhteistyö on monialaista opiskeluhoitolaisten kanssa.

Huoltajan tulee aina olla tietoinen oppilaan poissaoloista, sillä vastuu oppilaan oppivelvollisuuden noudattamisesta on huoltajalla. Mikäli oppilaan poissaolot aiheuttavat huolta, vaikka ne olisivat huoltajien hyväksymiä, opettaja on yhteydessä huoltajiin ja sopii tapaamisen. Tarvittaessa oppilas ohjataan opiskeluhuollon piiriin. Tarvittaessa yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa kutsutaan koolle monialainen asiantuntijaryhmä, jossa päätetään jatkotoimista ja seurannasta.

Poissaolojen syiden selvittäminen on keskeinen osa oppimisen tuen suunnittelua. Poissaolojen syiden selvittämiseksi Montessori-koulussa käytetään yhteisesti sovittuja menettelytapoja. Erillisen poissaolokartoituksen tekemisestä sovitaan tapauskohtaisesti.

Mikäli oppilaan poissaolot jatkuvat vahvasta monialaisesta tuesta huolimatta, rehtori antaa kirjallisen kehotuksen oppilaan huoltajalle huolehtia oppivelvollisuuden toteutumisesta. Opiskeluhuollon ammattilaiset kartoittavat oppilaan ja huoltajien tarvitsemaa tukea sekä ohjaavat tarvittaessa koulun ulkopuolisen tuen piiriin. Opetuksen erityisjärjestelyjen tarve selvitetään moniammatillisesti.

(Helsingin Montessori-koulun opetussuunnitelma, 5.1.3 Poissaoloihin puuttuminen ja taustasyiden selvittäminen)

1.4.Koulun käytössä oleva tuntikehys

Montessori-koulussa toimivan luokanopettajan ja erityisopettajan opetusvelvollisuus on 24,5 vvt. Vieraiden kielten ja toisen kotimaisen kielen aineenopettajan opetusvelvollisuus on 20,5 vvt.

Luokanopettajat	luokka-aste	opettajan tuntimäärä, vvt
Katariina Solastie	1–3	11
Jonna Niskanen	1–3	26+3
Ada Kukkonen	1–3	24+3
Rina Ronkainen	4–6	24
Lauri Leivo	4–6	25
Veera Tervo	1–3	10
Luokanopetuksen tuntikehys yhteensä		126
Aineenopettajat	oppiaine	opettajan tuntimäärä, vvt
Elina Ylitalo	espanja	10
Elina Ylitalo	englanti	1
Elina Ylitalo	suomi toisena kielenä	3
Audrey Ahtikari	ranska	4
Veera Tervo	ruotsi	2
Inna Jaakkola	venäjä	1
Aineenopetuksen tuntikehys yhteensä		21
Koulun tuntikehys yhteensä		147

Lukuvuonna 2023–2024 Helsingin Montessori-koulun tuntikehys, eli tuntimäärä, jonka koulun opettajat pitävät oppilaille on yhteensä 147 vvt. Tuntikehys on laskettu opettajien pitämien tuntien mukaisesti. Annettavan tukiopetuksen määrä lasketaan vielä erikseen. Syyskuun aikana kartoitetaan tukiopetuksen tarve.

1.5.Koulun kieliryhmät

2022 - 2023

	A1	A1	A2	A2	A2	B1
<u>1.lk</u>	englanti	ranska	-	-		-
<u>2.lk</u>	englanti		-	-		-
<u>3.lk</u>	englanti	espanja	englanti	espanja		-
<u>4.lk</u>	englanti	ranska	englanti	espanja		-
<u>5.lk</u>	englanti	ranska	englanti	ranska	espanja	-
<u>6.lk</u>	englanti	-	englanti	ranska	espanja	ruotsi

2023 - 2024

	A1	A1	A2	A2	A2	B1
<u>1.lk</u>	englanti		-	-		-
<u>2.lk</u>	englanti	ranska	-	-		-
<u>3.lk</u>	englanti	-	-	-		-
<u>4.lk</u>	englanti	espanja	englanti	espanja		-
<u>5.lk</u>	englanti	ranska	englanti	espanja		-
<u>6.lk</u>	englanti	ranska	englanti	ranska	espanja	ruotsi

1.6.Koulun oppilas- ja opettajamäärä

Opetusryhmät, opettajat ja oppilasmäärät

Monomit	1–3 lk	Kati Solatie	- 18 oppilasta
Binomit	1–3 lk	Jonna Niskanen	- 20 oppilasta
Trinomit	1–3 lk	Ada Kukkonen	- 22 oppilasta
Dekanomit	4–6 lk	Rina Ronkainen	- 18 oppilasta
Polynomit	4–6 lk	Lauri Leivo	- 19 oppilasta
Oppilaita koulussa yhteensä			- 97 oppilasta

Muut opettajat

Espanja, englanti	Elina Ylitalo
Ranska	Audrey Ahtikari
Ruotsi	Veera Tervo
Venäjä	Inna Jaakkola

Koulunkäynninohjaaja Mahwash Razzaque

Iltapäivätoiminnan ohjaajat

Lotta Halonen
Mahwash Razzaque

Yksi iltapäivän ohjaaja palkataan vielä lisää.

1.7. Koulun johtamisjärjestelmä

Kuluvana lukuvuonna Helsingin Montessori-koulun johtamisjärjestelyt hoidetaan siten, että rehtorina toimii Kati Solastie. Hänen työkuvasa on määritelty koulun johtosäännössä.

Koulussa vararehtorina toimii Ada Kukkonen, joka vastaa tarvittaessa rehtorin sijaistamisesta ja muista tehtävään sovitusta vastuutehtävistä. Mikäli Kukkonen ei voi sijaistaa rehtoria, toimii rehtorin sijaisena Lauri Leivo ja hänen estyneenä ollessa Rina Ronkainen. Ronkaisen sijaisena toimii Jonna Niskanen.

2. Koulun toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Helsingin Montessori-yhdistys ylläpitää ja kehittää Helsingin Montessori-koulua yhdessä koulun johtokunnan, rehtorin ja opettajakunnan kanssa. Tavoitteena on vakiinnuttaa Montessori-koulun toiminta. Toiminnan ja sen kehittämisen painopisteet ovat sujuvassa arjessa ja hyvässä hallinnossa.

Toiminnan vakiinnuttaminen perustuu koulun toiminta-ajatuksen sisäistämiselle ja uuden koulun hyvän toimintakulttuurin luomiselle.

2.1. Koulun toiminta-ajatus ja toimintakulttuuri

Toiminta-ajatus

Helsingin Montessori-koulussa toimintaa luodaan ja toimintakulttuuria kehitetään yhdessä oppilaiden ja henkilökunnan kanssa. Koulun toimintakulttuuri rakentuu vuorovaikutuksen ja välittämisen luomasta turvallisuuden tunteesta. Oppilasta, hyvinvointia ja oppimista pidetään tärkeänä. Hyvinvointia luodaan huomaamalla hyvä, arvostamalla oppilasta sekä kannustamalla tätä osallistumaan. Oppilasta ohjataan huolehtimaan ympäristöstä, kohtelemaan toisia ihmisiä arvostavasti sekä noudattamaan yhteisiä sääntöjä. Syrjimiseen, kiusaamiseen tai muuhun ei-toivottuun käytökseen puututaan välittömästi. Oppilaat otetaan mukaan riitojen sovitteluun.

Oppimisessa korostuvat oppimaan oppimisen taidot sekä tulevaisuuden taitojen harjoittelu montessoripedagogiikkaa hyödyntäen. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa toisten oppilaiden ja koulun aikuisten kanssa käyttäen erilaisia työtapoja vaihtelevissa oppimisympäristöissä. Yhteistyötä tehdään luovasti ja luokkarajoja rikkoen. Oppilasta ohjataan löytämään ja hyödyntämään omia vahvuuksiaan ja ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan, ikätasonsa mukaisesti.

Kodin ja koulun välistä yhteistyötä tehdään kasvatuskumppanuuden hengessä; dialogisesti, kuunnellen, kunnioittaen ja luottaen.

Toimintakulttuuri

Koulun toimintakulttuuri pohjautuu opetussuunnitelman seitsemälle osa-alueelle:

1. Oppiva yhteisö
2. Hyvinvointi ja turvallinen arki
3. Vuorovaikutus ja monipuolinen työskentely
4. Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus
5. Osallisuus ja demokraattinen toiminta
6. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
7. Vastuu ympäristöstä ja kestävään tulevaisuuteen suuntautuminen

Opettajien ja oppilaiden työskentely on suunniteltu edistämään edellä mainittuja periaatteita koulun toiminnassa.

Koulun visio

Koulun visio on "***Auta minua ajattelemaan itse***". Visio kertoo montessorilaisuuden perusajatuksen siitä, miten oppiminen tapahtuu oman ajattelun kautta ja tuloksena. Koulun visio on oppilaiden ja koulussa vierailevien näkyvillä luokissa.

2.2. Koulun toimintakulttuuri kehittämiskohteet lukuvuonna 2023–2024

Montessoripedagogiikan kehittäminen

Kiinnitetään erityistä huomiota montessoripedagogiikan laadun ylläpitoon ja edelleen kehittämiseen. Pidetään yllä mentorijärjestelmää, jossa kokeneemmat montessoripedagogiikan taitajat mentoroivat uusia tulokkaita. Järjestetään yhteistä aikaa montessorivälineiden valmistamiseen ja valmistettujen välineiden käyttöön ja hyödyntämiseen opetuksessa. Välineistön karttuessa ja monipuolistuessa huolehditaan oppimisympäristöjen laadun kehittämisestä.

Hyvinvoinnista huolehtiminen

Hyvinvointia lisätään huolehtimalla oppilaista ja puuttamalla aktiivisesti ja määrätietoisesti kaikkeen kiusaamiseen ja muuhun epäasialliseen käyttäytymiseen. Kiusaamisen ennaltaehkäisyssä painotetaan ennakoivaan toimintaan mm. ryhmäyttämällä luokkia ja ryhmiä pitkin lukuvuotta. Ristiriitojen selvittelyssä hyödynnetään oppilaiden vertaissovittelua ja kiusaamistapaukset selvitetään ja seurataan loppuun. Moniammatillinen oppilashuoltoryhmä tukee oppilaiden hyvinvointia.

Työhyvinvoinnissa huomioidaan seuraavia osa-alueita:

- arkipäivän kohtaamiskulttuuri: positiivinen keskittyminen ja ystävällinen vuorovaikutus
- asianmukaisen, toimivan ja esteettisen työympäristön ylläpito ja kehittäminen
- loppuun asti saattamisen periaate ja suunnitelmien seuranta ja toteuman arviointi
- kiireettömyyden tunnun luominen sekä
- vastuunotto omasta työhyvinvoinnista, kaikki voivat vaikuttaa ja säädellä omaa sekä yhteistä toimintaa

Oppimisen arvioinnin kehittäminen

Aloitetaan koulun oman arviointikulttuurin luominen. Otetaan käyttöön Opetussuunnitelman perusteiden mukaiset lukuvuositolokituksen ja aloitetaan arvioinnin vuosikellon laatiminen yhdessä opettajakunnan kanssa. Koulussa jatketaan jatkuvan arvioinnin kehittämistä. Jatkovaa arviointia toteutetaan suunnitelmallisesti ja tarkoituksenmukaisesti montessoripedagogiikka huomioiden. Huoltajat pidetään tietoisina oppilaiden edistymisestä ja arviointitavoista. Tavoitteena on kehittää erilaisia tapoja lisätä oppilaiden omaa arviointiosaamista.

3. Koulun toiminta oppivana yhteisönä

3.1. Koulun johtamisjärjestelmän kuvaus

Helsingin Montessori-yhdistys ry

Helsingin Montessori-koulun perusopetuslain mukaisena opetuksen järjestäjänä toimii Helsingin Montessori yhdistys. Yhdistyksen ylintä valtaa käyttää yhdistyksen kokous, jossa yhdistyksen jäsenet päättävät yhdistyksen asioista. Helsingin Montessori-yhdistyksen sääntöjen mukaan yhdistyksellä on syyskokous ja kevätkokous.

Yhdistyksen hallitus

Yhdistyksen kevätkokouksessa valitaan yhdistyksen puheenjohtaja ja hallituksen jäsenet. Hallitus päättää yhdistyksen talouteen ja toimintaan liittyvistä kysymyksistä.

Koulun johtokunta

Perusopetuslain mukaan yksityisellä koululla tulee olla johtokunta, joka päättää koulua koskevista asioista. Helsingin Montessori-koulun johtokuntana toimii yhdistyksen hallitus.

Koulun rehtori

Yhdistyksen hallitus valitsee koulun rehtorin. Koulun rehtori vastaa perusopetuslaissa tarkoitetulla tavalla koulun toiminnasta ja taloudesta. Rehtori vastaa myös koulun henkilöstöstä ja toimii koulun henkilökunnan esihenkilönä. Rehtori kutsuu säännöllisesti koolle opettajakunnan kokouksen, huolehtii yhteissuunnitteluajan käytöstä sekä työehtosopimukseen sisältyvien koulutuspäivien järjestämisestä opettajakunnalle. Rehtori vastaa myös koulun iltapäivätoiminnan järjestämisestä.

Rehtori johtaa koulun toimintaa ja vastaa siitä, että koulu toimii lakien, asetusten ja muiden toimintaa normittavien ohjeiden mukaisesti. Rehtori vastaa myös siitä, että koulun opetussuunnitelma on ajan tasalla ja sitä noudatetaan koulun opetustoiminnassa.

Opettajakunta ja opettajatiimit

Koulun opettajat muodostavat opettajakunnan. Opettajat yksin ja yhdessä opettajakuntana vastaavat koulun opetustoiminnasta ja rehtorin johdolla sen pedagogisesta kehittämisestä. Opettajat muodostavat keskuudestaan työpareja tai luokka-asteittain toimivien opettajien tiimejä, joissa koulun kehittämistä toteutetaan yhteissuunnittelun keinoin. Opettajat toimivat kahdessa tiimiopettajaryhmässä, 1–3 luokat ja 4–6 luokat. Yhteissuunnittelun lisäksi jokainen vastaa oman luokkaopetuksensa suunnittelusta. Opettajat huolehtivat omalta osaltaan myös kodin ja koulun yhteistyöstä. Lisäksi opettajille jaetaan koulun toimintaan liittyviä erilaisia vastuutehtäviä. Vastuutehtävät sovitaan lukuvuoden alun suunnittelukokouksessa. Tällaisia vastuutehtäviä ovat esimerkiksi:

- kirjastovastaava
- liikuntavastaava
- oppilaskunnan ohjaaja
- musiikkitehtävien hoito

Ohjaajat

Iltapäiväohjaajat vastaavat iltapäivätoiminnan suunnittelusta sekä toiminnan tavoitteiden ja sisältöjen toteuttamisesta ja iltapäivätoiminnan kehittämisestä. Ohjaajat tai ohjaajatyöparit suunnittelevat yhdessä iltapäivätoiminnan arkea, teemoja ja retkiä. Rehtori johtaa iltapäivätoimintaa ja toimii iltapäiväohjaajien esihenkilönä.

3.2. Oppilaiden osallisuus

Koulutyön perustana on oppilaiden osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Oppilaalla on oman oppimisensa omistajuus. Tämä näkyy aikuisten ja lasten välisissä jokapäiväisissä oppimis- ja vuorovaikutustilanteissa. Oppilaat osallistuvat aktiivisesti oman koulutyönsä ja ryhmänsä toiminnan suunnitteluun. Oppilaille luodaan toimintamalleja osallistua koulun yhteisen toiminnan ja oppimisympäristöjen suunnitteluun ja kehittämiseen.

Oppilaiden osallisuutta edistäviä toimia ovat esim. retkisuunnittelu, juhla- ja valmistelujen vastuut, päivittäiset keskustelut toiminnan kehittämiseksi aamupiirissä. Uusien oppilaiden aloittaessa oppilaat toimivat myös tukihenkilöinä uusille tulokkaille.

Oppilaskuntatoiminnan tavoitteena on antaa oppilaille tilaisuus tulla kuulluksi ja olla vaikuttamassa koulun yhteisiin asioihin. Oppilaskuntatoiminta ohjaa oppilaita aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi.

Oppilaskunta valitaan koulun oppilaista. Oppilaskunnan hallitukseen valitun oppilaan tehtävänä on:

- pyrkiä omalla esimerkillään korostamaan koulun me-henkeä
- osallistua säännöllisesti järjestettäviin kokouksiin
- taata muiden oppilaiden osallisuus
- olla aloitteellinen ja aktiivinen
- ideoida ja tuoda oppilaiden, vanhempien tai muiden yhteistyötahojen esille tuomia asioita käsiteltäväksi oppilaskunnan hallitukselle
- valmistella käsiteltäviä asioita kyselyillä ja keskusteluilla luokissa
- esitellä luokissa hallituksessa käsitellyt asiat

Oppilaskunnan hallituksen toimintaa ohjaa luokanopettaja-rehtori Kati Solastie.

3.3. Oppimisympäristöt

Helsingin Montessori-koulu toimii Helsingin kaupungin Hertsiman ala-asteen Hillerikujan toimipisteessä. Koulu sijaitsee lähellä Siilitien metroasemaa. Arkkitehtien Ossi Leppämäen ja Erkki Koiso-Kanttilan suunnittelema Hillerikujan koulu valmistui vuonna 1961. Hillerikujan koulu sijaitsee ihanteellisesti leikkipuiston ja urheilupuiston keskellä. Koulun pihalta löytyy Matti Kalkamon vuonna 2005 tekemä taideteos ”Kehon rakennus ja purku Oy”. Se on kierrätystavaran ja perinteisen kuvanveiston yhdistävä aikalaisyhteiskunnan arvoja ja toimintatapoja ironisoiva teos. Tarkemmin katsottuna patsaan vartalosta löytyy esimerkiksi maansiirtokoneita.

Koulurakennus on yhteiskäytössä Helsingin Montessori-koulun ja Hertsiman ala-asteen kanssa. Toimipisteessä on kolme kerrosta ja kaksikerroksinen siipiosa, jossa on luokkahuoneita. Koulussa on oma liikuntasali, jota koulujen lisäksi käyttävät koulun ulkopuoliset käyttäjät ilta- ja vapaa-ajalla. Salissa on pienikokoiset koripallo- ja lentopallokentät, näyttämö, puolapuut, köydet ja renkaat. Kulku saliin tai pukuhuoneisiin ei ole esteetön. Lisäksi koulun yhteydessä on liikuntaan ja välituntiulkoiluun soveltuva hiekkakenttä. Hiekkakentällä on kaksi laukaisuseinää, kaksi jalkapallomaalia ja kaksi voimistelutelinettä.

Montessori-koululle Hillerikujan koulurakennuksesta osoitettuja tiloja pyritään käyttämään kulloistakin toimintaa ja tarvetta parhaiten tukevalla tavalla. Kiinnitämme huomiota luokkien ja muidenkin tilojen siisteyteen. Luomme oppilaille tiloihin mahdollisimman hyvin opetusta palvelevat montessoripedagogiset oppimisympäristöt, joissa oppimisvälineiden rooli näyttelee suurta osaa tilojen järjestämisessä

Lisäksi koulun auloja ja muita tiloja käytetään oppimisympäristöinä opetuksen eriyttämisessä, mikä vaatii huomion kiinnittämistä yhteisissä tiloissa liikkumiseen ja käyttäytymiseen. Koulussa on erillinen pieni keittiö, pehmeiden ja kovien käsitöiden opetustilat, musiikkiluokka sekä liikuntasali.

Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään oppimisympäristöjen monipuolistamisessa. Myös etäyhteyksiä hyödynnetään tarpeen vaatiessa esim. mahdollisten kansainvälisten oppimistilanteiden luomiseksi ja yhteistyön mahdollistamiseksi.

Koulun ulkopuolella annettava opetus

Opetustilojen lisäksi oppimista toteutetaan mahdollisimman monipuolisissa oppimisympäristöissä: koulun pihalla ja lähiympäristössä, lähimetsissä, liikuntapaikoissa, kirjastossa, museoissa ym. autenttisissa oppimisympäristöissä.

Luokat toteuttavat lukuvuoden aikana retkiä Helsingissä ja lähiympäristössä mm. kirjastoon, urheilupuistoon, uimahalliin, jäähallille, puistoihin, museoihin, kulttuuritapahtumiin ja luontokohteisiin. Retkikohteita ovat esim. Korkeasaari, Haarajoen kotieläinpiha, Kansallismuseo, Heureka, Fazerila, Luonnontieteellinen museo, Ateneum, Kiasma, Kansallisooppera sekä

mahdolliset muut, myöhemmin tarkentuvat retkikohteet. Retkillä hyödynnetään HSL:n matkakortteja.

Pidemmistä retkistä ja leirikouluista laaditaan erillinen suunnitelma. Jos retket tai leirikoulut eivät ole kirjattuna lukuvuosisuunnitelman tapahtumakalenterissa, tuodaan niistä laadittu suunnitelma erikseen hyväksyttäväksi koulun johtokuntaan hyvissä ajoin ennen retken tai leirikoulun sitovien varausten tai taloudellisten vastuiden syntymistä. Muutoin retken ja leirikoulun suunnitelman hyväksyy rehtori.

Yökoulujen, leirikoulujen ja retkien järjestely- ja tiedotusvastuu on ryhmän vastuuopettajalla. Rehtori vastaa, että yökoulun, leirikoulu ja retken suunnitelma on toteuttamiskelpoinen, siinä on turvallisuusnäkökulmat huomioitu ja talous on kunnossa.

Montessori-koulu ottaa vastaan yläkoulujen TET-oppilaita.

Opetustilat

Opetus tapahtuu viidessä luokassa, kahdessa pienryhmätilassa ja neljässä käytävätilassa:

• Pieni kieliluokka	Pienryhmätila, kieltenopetus
• Pikkukeittiö	Pienryhmätila käsityöt, IP, välipala
• Kieliluokka	Taideluokka
• Binomien luokka	Opetustila 1–3 lk
• Trinomien luokka	Opetustila 1–3 lk
• Monomien luokka	Opetustila 1–3 lk
• Laurin luokka	Opetustila 4–6 lk
• Rinan luokka	Opetustila 4–6 lk
• Varasto/pimiö:	Laurin luokan vieressä
• Iso naulakkotila:	Vaatesäilytys, löytötavarakaappi
• Pieni naulakkotila:	Liikuntavälineet

Muita tiloja koulun käytössä on seuraavasti:

- opettajanhuone
- toimisto (rehtorin kanslia)
- keittonurkkaus,
- opettajien työnurkkaus,
- varasto ja
- neuvottelutila.

Chromebook-tietokoneita ja iPadeja käytetään oppimisvälineiden tukena erityisesti tiedonhakupäätöksissä. Ne säilytetään toistaiseksi toimiston kaapissa, kunnes lukollinen varauskaappi saadaan luokkatilaan.

Kieliluokassa säilytetään pääosa taidetarvikkeista ja soittimista sekä myös piano ja urkuharmoni.

3.4. Valinnaisuus koulussa

Valinnaisaineiden sisällöt ja tavoitteet on esitetty Montessori-koulun opetussuunnitelmassa. Oppilaille tarjotaan lukuvuonna xxx, xxx ja xxx (täydentyy opettajakokouksessa maanantaina 21.8.).

Kaikki valinnaisaineet ovat 1 vuosiviikkotunnin aineita, jotka toteutetaan viikoittain. Oppilas valitsee 4.-6. vuosiluokalla yhden valinnaisaineen. Ryhmissä voi olla oppilaita sekä 4., 5. että 6. luokalta. Kaikki valinnaisaineet arvioidaan sanallisesti muodossa ”hyväksytty”/”hylätty”.

Kielivalinnoissa oppilailla on tarjolla englanti, ranska ja espanja.

3.5. Kodin ja koulun välinen yhteistyö sekä muu yhteistyö

Hyvin toimiva yhteistyö vanhempien kanssa on tärkeä osa koulun toimintaa. Se edistää lasten kasvua ja oppimista, tukee kotien kasvatustehtävää ja auttaa opettajia heidän työssään. Yhteistyön suunnittelua, toteuttamista ja arviointia tehdään yhteistyössä huoltajien kanssa. Apuna yhteistyössä voidaan käyttää esimerkiksi Vanhempainliiton tai Koulukoulun materiaaleja: <https://vanhempainliitto.fi/> ja <https://koulukoulu.fi/>

Koulun tärkeimmät yhteistyökumppanit ovat huoltajat. Koulun ja kodin kasvatuskumppanuutta vahvistetaan jatkuvalla kodin ja koulun välisellä vuoropuhelulla. Yhteisiä tapaamisia ovat mm. kolmikantakeskustelut, koulun koti-kouluillat. Koulun yhteisiä vanhempainiltoja järjestetään 1–2 molempina lukukausina.

Huoltajien osallisuus sekä mahdollisuus olla mukana koulutyössä ja sen kehittämisessä on keskeinen osa koulun toimintakulttuuria. Kodin ja koulun kasvatusyhteistyö lisää oppilaan, luokan ja koko kouluyhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta. Yhteistyön lähtökohtana on luottamuksen rakentaminen, tasavertaisuus ja keskinäinen kunnioitus.

Kodin ja koulun välinen yhteistyö

Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsensa kasvatuksesta ja siitä, että oppilas suorittaa oppivelvollisuutensa. Koulu tukee kotien kasvatustehtävää ja vastaa oppilaan kasvatuksesta ja opetuksesta kouluyhteisön jäsenenä. Aktiivisella yhteistyöllä ja huoltajien verkostoitumisella tuetaan oppilaiden koulunkäyntiä ja lisätään turvallisuutta, osallisuutta ja muita lasten hyvinvointiin vaikuttavia asioita sekä ehkäistään koulukiusaamista.

Kodin ja koulun välistä yhteistyötä toteutetaan sekä yhteisö- että yksilötasolla. Koulun henkilökunnalla on velvollisuus aktiiviseen aloitteellisuuteen. Yhteisöllinen taso toteutuu koko koulun vanhempainilloissa, vanhempainyhdistyksen toiminnan kautta sekä muissa koulun tai luokka-asteen yhteisissä tilaisuuksissa. Luokkatasoinen yhteistyö rakentuu luokkakohtaisista vanhempainilloista sekä muusta luokanopettajan ja kotien välisestä yhteistyöstä. Yksittäisen oppilaan kohdalla yhteistyö on oppimis- ja arviointikeskusteluja sekä muuta jatkuvaa yhteydenpitoa opettajien ja huoltajien välillä opiskelun ja kasvun tukemiseksi.

Yhteistyön muotoja ovat vanhempainillat, juhlat, retket, avoimet koulupäivät, oppilaspalaverit, keskustelutilaisuudet, arviointia koskevat tapaamiset, kirjalliset ja sähköiset tiedotteet. Vanhemmat ovat tervetulleita osallistumaan koulun arkeen.

Kodin ja koulun välistä yhteistyötä toteutetaan kasvatuskumppanuuden hengessä kunnioittavasti, kuunnellen, luottamuksellisesti ja dialogisesti.

Yhteistyön toteutumista seurataan ja arvioidaan itsearviointina koulun toimesta sekä huoltajakyselyiden kautta.

Tiedottamisen ja viestinnän periaatteet

Syyslukukauden alussa koteihin jaetaan lukuvuositedote.

Koulun sisäinen viestintä tapahtuu päivittäisten kohtaamisten lisäksi yhteisten kokousten, ilmoitustaulujen, Transparent Classroom -järjestelmän ja sähköpostin välityksellä.

Transparent Classroom -järjestelmän avulla huoltaja saa päivittäistä tietoa oppilaan kouluarjen sujumisesta.

Koulu julkaisee huoltajille jaettavaa kuukausitiedotetta, jossa on koulun tulevia ja kuluneen kauden tietoja ja tapahtumia sekä montessoripedagogiikan esittelyä. Koulun yhteisistä tiedotteista vastaa rehtori.

Opettajat tiedottava luokkakohtaisista asioista omilla luokkakohtaisilla tiedotteilla. Luokkakohtaisesta tiedottamisesta vastaa luokanopettaja ja aineenopettaja vastaa oman aineensa osalta tiedotettavista asioista.

Koulun ulkoinen viestintä tapahtuu pääosin koulun kuukausiviestin, internet-sivujen, Facebookin ja sähköpostilistan välityksellä.

Montessori-koulusta tiedottamiseen ja markkinointiin käytetään sosiaalista mediaa: Facebookia ja Instagramia. Niissä esim. julkaistaan oppilastöitä, kerrotaan montessorimenetelmästä ja mahdollisuuksista hakeutua Helsingin Montessori-koulun oppilaaksi. Oppilaiden kuvien tai töiden julkaisuun pyydetään huoltajan lupa.

Kriisiviestinnästä vastaa rehtori koulutuksen järjestäjän hallituksen, koulun johtokunnan ja oppilashuollon kanssa.

Vanhempaintoiminta

Vanhempaintoiminnan yhteyshenkilö on Titta Holmberg. Tittaan voi olla yhteydessä matalalla kynnyksellä puh. 044 061 1833.

Muu yhteistyö

Yhteistyö Helsingin kaupungin ja lähikuntien kirjasto-, liikunta- ja kulttuuritoimien, sekä poliisin ja seurakuntien, järjestöjen kuten Aseman Lasten, ja lisäksi lähiympäristön yritysten ja muiden toimijoiden kanssa lisää oppimisympäristöjen monipuolisuutta ja tukee koulun kasvatustehtävää.

Montessori-koulu tekee jatkuvaa yhteistyötä mm. Vantaan Kuusikon, Espoon Ruusutorpan ja Tampereen kaupungin montessoriluokkien kanssa, Montessori Varhaiskasvatus Oy:n kanssa, sekä kirjaston ja kaupungin muiden toimijoiden kanssa.

Koulun ruokahuolto hankitaan lukuvuoden alkaessa ostopalveluna Palvelukeskus Helsingiltä. Koulu pyrkii yhteistyössä palveluntuottajan kanssa kehittämään kouluruokailua ja panostaa ravintotietouden antamiseen ja hyviin ruokailutottumuksiin ja tapakulttuurin opettamiseen.

Kiinteistöhoito ja siivouspalveluun on palkattu tukihenkilökuntaa yhdistyksen toimesta.

3.6. Eheyttävä opetus ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Monialainen, ilmiöpohjainen oppiminen

Montessori-koulussa ilmiöpohjaisilla oppimiskokonaisuuksilla tarkoitetaan kokonaisvaltaista, tietojen ja taitojen eheytettyä opiskelua, jossa tarkastellaan todellisen maailman ilmiötä oppiainerajat ylittäen. Jokainen oppilas opiskelee vähintään kaksi tällaista oppiainerajat ylittävää, pitkäkestoista monialaista oppimiskokonaisuutta lukuvuoden aikana. Ilmiöpohjaiset

oppimiskokonaisuudet koskevat kaikkia oppiaineita ja ne toteutetaan yhteistyössä eri oppiaineiden opettajien ja muun henkilöstön sekä yhteistyötahojen kanssa. Oppilaat osallistuvat oppimiskokonaisuuksien suunnitteluun ja työtapojen valintaan sekä arviointiin.

Ilmiöpohjainen oppiminen edistää tulevaisuudessa tarvittavaa laaja-alaista osaamista sekä yhteiskunnassa ja tulevassa työelämässä tarvittavia ydintaitoja. Ilmiöpohjaisessa opiskelussa tavoitteet ja sisällöt johdetaan laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden tavoitteista. Työskentelyote on tutkiva ja siinä käytetään mahdollisuuksien mukaan eri alojen asiantuntijoita sekä tieteenalojen menetelmiä ja lähteitä. Oppilas saa palautetta oppimisprosessin aikana ja oppilaan osoittama osaaminen otetaan huomioon oppiaineissa annettavaa sanallista arvioita tai numeroarvosanaa muodostettaessa.

Opettaja ohjaa oppilaita erilaisten ajattelu- ja oppimisstrategioiden käyttöön. Opintokokonaisuuden alussa oppilaalle tehdään näkyväksi opiskelun tavoitteet. Oppilas oppii asettamaan opiskelulle tavoitteita, jotka tähtäävät oman oppimisprosessin omistajuuteen. Oppilas oppii erilaisia tapoja ajatella, toimia ja tarkastella maailmaa sekä löytämään yhteyksiä ja merkityksiä tutkittavista ilmiöistä ja teemoista. Hänelle syntyy ymmärrys opiskeltavasta aihealueesta. Tieto- ja viestintäteknologian käyttö mahdollistaa erilaiset yhteisöllisen oppimisen pedagogiset ratkaisut sekä kansainvälisen vuorovaikutuksen ja yhteistyön.

Ilmiöpohjainen oppiminen on yhteisöllinen prosessi, jossa rakennetaan yhdessä ymmärrystä tarkastelun kohteena olevasta ilmiöstä, opiskeltavista käsitteistä sekä tavoiteltavista taidoista. Oppimisprosessi sisältää suunnittelua, erilaisia oppimistehtäviä, arviointia ja ohjausta. Opiskelussa käytetään erilaisia joustavia opetusjärjestelyitä, ja siinä mahdollistetaan myös eri-ikäisten oppilaiden työskentelyn yhdessä. Jokainen oppilas voi edetä omien kykyjensä mukaisesti, hän saa merkittäviä tehtäviä yhteisessä oppimisprosessissa, kokee oman osuutensa tärkeäksi ja sitoutuu tavoitteelliseen oppimisprosessiin. Arvioinnissa painotetaan oppimisprosessia. Oppilasta ohjataan tunnistamaan omaa oppimistaan ja arvioimaan edistymistään. Opettajan tehtävä on luoda oppimiselle edellytykset ja ohjata menetelmällisesti oppilaan oppimisprosessia sekä varmistaa, että oppilas ymmärtää opiskeltavan ilmiön liittyvät keskeiset käsitteet ja käsittehierarkiat.

Helsingin Montessori-koulussa käytetään laajasti eheyttämisen eri muotoja ja mahdollisuuksia. Eheyttämistä toteutetaan mm. rinnastamalla eli opiskelemalla samaa teemaa kahdessa tai useammassa oppiaineessa samanaikaisesti, jaksottamalla eli järjestämällä samaan teemaan liittyvät asiat peräkkäin opiskeltaviksi, toteuttamalla toiminnallisia aktiviteetteja kuten teemapäiviä, erilaisia tapahtumia, kampanjoita, opintokäyntejä ja leirikouluja, muodostamalla oppiaineista integroitua kokonaisuuksia, sekä kokonaisopetuksena, jossa kaikki opetus toteutetaan ehytettyinä.

Helsingin Montessori-koulun toimintakulttuurin keskeisenä periaatteena on eheyttävä opetus useammasta vuosiluokasta rakentuvilla yhdysluokilla siten, että oppilaat voivat edetä yksilöllisessä tahdissa, keskittyä riittävän pitkään yhtäjaksoisesti omaan oppimiseen ja oman opiskelun suunnitteluun. Oppilaiden keskinäinen toistensa työn kunnioitus ja tukeminen kasvattavat myönteistä oppimisyhteisöä. Oppilaan panos omien ja yhteisten oppimistavoitteiden ja -tapojen suunnittelussa on hyvin tärkeä myös työrauhan kannalta. Valmisteltu montessoriympäristö tarjoaa selkeät puitteet ja välineet eheyttävään tutkivaan oppimiseen.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet ovat opetusta eheyttäviä ja oppiaineiden yhteistyöhön perustuvia opiskelujaksoja. Niiden toteuttaminen ilmentää koulun arvoja ja oppimiskäsitystä. Monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavia periaatteita ja tukevat laaja-alaisen osaamisen kehittymistä.

Monialaisilla oppimiskokonaisuuksilla tuetaan oppilaiden luontaista uteliaisuutta tarjoamalla monipuolisia tapoja toimia, oppia ja kehittää osaamista. Monialaisessa oppimiskokonaisuudessa voi olla rytmitettyä yksin ja yhdessä tekemistä, toimintaa luokassa ja koulun tiloissa sekä koulun ulkopuolella, käsillä tekemistä ja tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä. Konkreettisella

tekemisellä ja tutkien oppimalla oppilasta kannustetaan löytämään omat näkökulmansa ja mielenkiinnon kohteensa sekä itselleen parhaat tavat olla aktiivinen.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien ytimessä on oppilaiden osallisuus ja työn merkitys heille itselleen. Oppilaat otetaan mukaan päättämään projektien toteutuksesta niin, että opettaja asettaa reunaehdot, joiden puitteissa oppilaat voivat kehittää vapaasti omia ideoitaan. Samalla tuetaan oppimiskäsityksen mukaisesti oppilaiden kasvua aktiivisiksi toimijoiksi, jotka oma-aloitteisesti etsivät ja löytävät vaikuttamisen mahdollisuuksia.

Montessori-koulussa arvostetaan oppilaan omatoimisuutta, itsenäisyyttä ja vastuun ottamista omasta työstä. Kiinnostuksen kohteet löytyvät työskentelyn ja oppilaan mielenkiinnon kautta. Oppilaita tuetaan itseohjautuvuuden vaatimien taitojen ja sinnikkyuden harjoittelussa.

Osaamisen tavoitteet:

- oppia uutta valitusta aiheesta
- luoda selkeä kokonaisuus, jossa aihetta on pohdittu eri näkökulmista
- käyttää eri lähteitä ja oppia lähdeviitteiden merkintä
- harjoitella lähdekritiikkiä
- harjoitella raportin ulkoasun muotoilua, oikeinkirjoitusta ja esim. kappalejakoja
- oppia projektityöskentelyä ja projektien seuranta
- taiteellinen tuotos
- valmistaa esitys taito- ja taideaineita hyödyntämällä

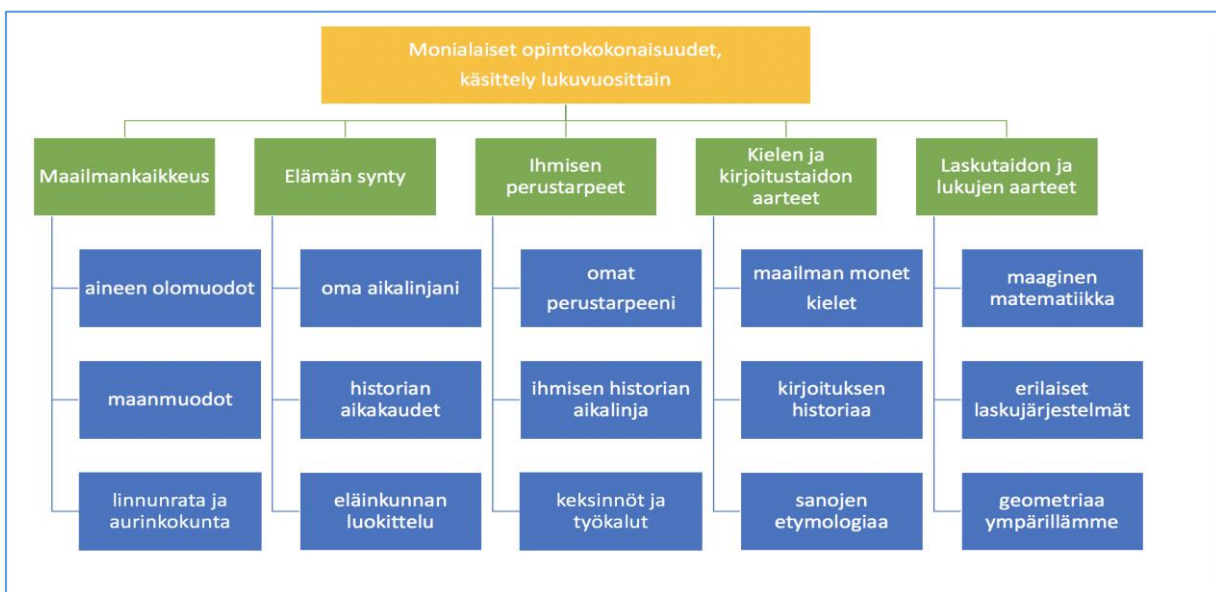
Taitotavoitteet:

1. kriittinen lukeminen
2. ystävällinen puhe yhteistyö
3. toisten kunnioittaminen
4. montessorimateriaalin hyödyntäminen mahdollisuuksien mukaan osana aiheen opiskelua

Reflektointi

- oman ajattelun ja työskentelyn tarkkailu sekä sanoittaminen

Montessori-koulun monialaisten oppimiskokonaisuuksien pääteemat ja esimerkkejä alateemoista, joista oppilaat voivat yhdessä valita kulloinkin toteutettavat kokonaisuudet.

Monialaisten kokonaisuuksien sisällöissä, suunnittelussa ja toteuttamisessa yhdistyvät eri lähestymistapoja edustavien oppiaineiden asiat. Lisäksi hyödynnetään koulun muuta toimintatapaa

monilaisuuden toteutumisessa. Kaikki oppiaineet ovat vuorollaan mukana oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa kulloisenkin kokonaisuuden edellyttämällä tavalla. Oppimiskokonaisuuksien sisällöt ovat toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä oppiaineiden ja opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja. Niiden opiskelussa käytetään eri oppiaineille ominaisia tarkastelutapoja, käsitteitä ja menetelmiä.

Alakoululaiset, vuosiluokkien 1–6 oppilaat aloittavat lukuvuoden alussa monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelun nk. montessoripedagogiikan ”Suurten kertomusten” eli kokonaisuuksia luovien ja mielikuvitusta hyödyntävien tarinoiden käsittelyn jälkeen. Montessori-koulun monialaiset oppimiskokonaisuudet alakoulussa vuosiluokilla 1–6 nousevat lukuvuosittain toistuvista montessoripedagogiikan keskeisistä ”Suurista kertomuksista”.

Suurten kertomusten pohjalta on alakoulun monialaisiksi oppimiskokonaisuuksiksi nostettu seuraavat viisi pääteemaa:

1. Maailmankaikkeus
2. Elämän synty
3. Ihmisen perustarpeet
4. Kielen ja kirjoitustaidon aarteet
5. Laskutaidon ja lukujen aarteet

Monialaisten ilmiöpohjaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamisen periaatteet

Monialaisia opintokokonaisuuksia toteutetaan lukuvuoden aikana vähintään yksi jokaisella vuosiluokalla. Monialaista opintokokonaisuutta toteutetaan suunnittelemalla monialaisia, pidempikestoisia oppimiskokonaisuuksia, joiden toteuttamiseen liittyy useampia oppiaineita ja joihin sisällytetään aiemmin mainittuja erilaisia opetuksen eheyttämistapoja.

Montessoripedagogiikalle tyypilliseen tapaan oppilaita osallistetaan vahvasti monialaisten opintojen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Oppilaat saavat itse tehdä omaa monialaista opintokokonaisuutta koskevan projektisuunnitelman kutakin monialaista opintokokonaisuutta varten. Oppilaiden monialaisten opintojen opintosuunnitelmien teko määrittellään tarkemmin koulun lukuvuosisuunnitelmassa.

Monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa oppiminen lähtee ihmettelystä. Montessori-koulussa aikaa, tilaa ja mahdollisuuksia ihmettelylle ja siitä nouseville kysymyksille. Aitojen ilmiöiden pientutkimukset ja opiskelun tutkiva ote sekä autenttiset ympäristöt ohjaavat oppilaiden oppimista. Ilmiöoppiminen on tavoitteellista. Opittavan asian taito- ja sisältötavoitteet nousevat sekä tutkittavasta ilmiöstä että opetussuunnitelmasta. Tavoitteita kohti edetään oppilasta tukien, oppilaalle kohdennetuin tehtävin kuitenkin yhdessä oppien. Opettajan tehtävä on auttaa oppilasta löytämään ja asettamaan oma etenemisreitinsä. Tavoitteet määrittelevät oppilaan osallisuuden oppimiseen sekä millaisella ohjauksella ja millaisin oppimistehtävin tavoitteita kohti edetään. Arviointi ohjaa oppilaan oppimista koko oppimisprosessin ajan.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien ilmiöoppimisen näkökulmat:

1. Kokonaisvaltaisuus

- tutkittavat asiat ovat aina oikeita tutkittavissa olevia asioita,
- niitä tutkiessa oppiainerajat ylittyvät,
- ilmiöitä ei teemoiteta eri oppiaineisiin vaan niitä tutkitaan kokonaisuuksina, joita voidaan tarkastella eri oppiaineiden menetelmin ja näitten lähtökohdista tavoitteena saavuttaa laaja-alainen ymmärrys ilmiöstä,
- kokonaisvaltainen työskentely on työpajamaista,
- opettajilta kokonaisvaltainen oppiminen vaatii tiimiopettajuutta ja

- kokonaisvaltainen oppiminen auttaa oppilasta ymmärtämään, etteivät ilmiöt eivätkä myöskään oppilaan ajattelu rajoitu yksittäisiin oppiaineisiin tai ajattelumalleihin, vaan ne ovat monimuotoisia kokonaisuuksia.

2. Autenttisuus

- käsiteltävät ja tutkittavat ilmiöt ovat ajankohtaisia ja niiden tarkastelussa ja tutkimisessa käytetään aitoja lähteitä,
- oppimistilanteissa käytettävissä olevilla menetelmillä, työkaluilla, materiaaleilla sekä ongelman asettelulla pyritään aitouteen ja tutkittavan tieteenalan tai käytännön mukaisuuteen ja
- asiantuntijakulttuuriin tutustumisen kautta oppilaan ymmärrys erilaisista työ- ja oppimisympäristöistä kehittyy ja ilmiön tutkiminen linkittyy autenttisuuteen

3. Kontekstuaalisuus

- opittavien asioiden kokonaisvaltainen asiayhteyden ymmärtäminen on tärkeä osa ilmiöoppimista
- ilmiötä tutkiessaan oppilaat työstävät jäsentymättömiä pilvimäisiä, ei valmiiksi määriteltyjä asioita
- oppilaan prosessia ohjataan menetelmällisesti vaihe vaiheelta
- oppimisen vaiheet rakentuvat oppilaalle asetettujen tavoitteiden sekä erilaisten oppimistehtävien avulla

4. Ongelmakeskeisyys ja tutkiva työskentelyote

- ilmiötä tutkiessaan oppilaat asettavat tutkimuskysymyksiä, joiden kautta he pyrkivät yksin ja yhdessä ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä sekä rakentamaan uutta tietoa ja merkityksiä yhteisesti liittyen ilmiöön
- oppilailla voi olla erilaisia tavoitteita ja oppimistehtäviä ilmiöön liittyen, mutta heillä on myös yhteinen päämäärä ymmärtää ilmiötä

5. Oppimisprosessi

- ilmiön ymmärtäminen ja siitä oppiminen on prosessi, jota ohjataan oppimistehtävillä ja arvioinnilla
- oppilas dokumentoi oppimisprosessinsa etenemisen sovitulla tavalla
- oppimistehtävät ohjaavat oppilaan havainnointia ja tiedon prosessointia eli auttavat oppimaan uutta

Monialaisen oppimiskokonaisuuden ilmiöpohjaisen oppimistehtävän rakentaminen

Monialaisen oppimiskokonaisuuden oppimistehtävät nousevat opetussuunnitelmasta sekä ilmiöstä. Tehtävää rakennettaessa määritellään mitä tutkitaan, mitä opitaan ja miten opitaan. Opettaja voi tavoitteiden mukaan ohjata oppilasta joko avoimin – tai suljetuin oppimistehtävin. Avoimissa oppimistehtävissä oppilaalla on vastuu omasta oppimisesta ja oppiminen on omaehtoista. Oppimisprosessi on tärkeämpi kuin tavoitteiden saavuttaminen. Suljetut tehtävät ovat rajattuja. Ne tehdään sovittuun aikaan ja määrättyssä paikassa. Oppilaan mahdollisuudet vaikuttaa oppimisen etenemiseen ovat rajatut.

Oppimistehtävän toteuttamiselle valitaan aina menetelmä. Sen avulla ohjataan oppilasta rakentamaan uutta tietoa. Erilaisia oppimismenetelmiä ovat esimerkiksi projektityö, keskustelu, luovat prosessit, kuvat, äänitteet ja videot tai näiden yhdistelmät, kuten blogit ja oppimispäiväkirjat.

Arviointi

Oppimistehtävän ohjausta ja arviointia voidaan pohtia kysymyksillä: mikä on tämän tehtävän tarkoitus, miten tehtävä ohjaa kohti tavoitetta, miten ja kuka tehtävän arvioi. Ilmiöoppiminen on väline saavuttaa laaja-alaista osaamista. Ilmiöpohjaisten monialaisten opintokokonaisuuksien arvioinnissa oppilaille annetaan jatkuvaa palautetta työskentelystä koko oppimiskokonaisuuden aikana, ja oppilaan osoittama osaaminen otetaan huomioon kustakin oppiaineesta annettavassa sanallisessa tai numeerisessa kokonaisarvosanassa. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien arvioinnissa noudatetaan yleisiä arvioinnin periaatteita.

Tähän kohtaan kirjoitetaan täydennetään viimeistään ma 21.8. aikana monialaiset.

3.7. Lukuvuoden toimintakalenteri ja uskonnolliset tilaisuudet

Koulun lukuvuoden toimintakalenteri laaditaan erillisenä päivittyvänä liitteenä, joka julkaistaan säännöllisesti koulun kuukausiviestissä. Kuukausiviestissä kerrotaan koulussa järjestettävistä teemapäivistä ja muista tapahtumista.

Leirikoulujen ja pidempien retkien suunnitelmat tuodaan johtokunnan hyväksyttäväksi hyvissä ajoin ennen suunniteltua tapahtumaa ja tapahtumaa varten tehtäviä sitovia varauksia.

Koulun toiminnassa huomioidaan vuoden juhlapäivät, liputuspäivät ja muut merkittävät tapahtumat. Koulu osallistuu järjestettäviin tapahtumiin ja kampanjoihin sen mukaan kuin ne sopivat koulun opetussuunnitelman mukaiseen toimintaan. Vuoden mittaan toteutuvia tapahtumia ovat mm. retket, kulttuuriesitykset, urheilutapahtumat yms.

3.8. Kerhotoiminta

Helsingin Montessori-koulun vapaaehtoiset vanhemmat järjestävät koululla lapsille kerhoja iltapäivätoiminnan yhteydessä. Kerhoihin voi osallistua, vaikka ei olisi mukana varsinaisessa iltapäivätoiminnassa. Osa kerhoista on maksullisia ja osa maksuttomia. Kerhoihin otetaan osallistujat ilmoittautumisjärjestyksessä, ellei kyseessä ole kerho, joka jatkaa toimintaansa edelliseltä kaudelta, jolloin etusijalla ovat edellisenä kautena kerhoon osallistuneet oppilaat.

4. Oppimisen arviointi

Arvioinnin tehtävänä on ohjata ja kannustaa oppilasta. Suuri osa arvioinnista on opettajien ja oppilaiden välistä vuorovaikutusta, jossa olennaista on kannustava ilmapiiri, oppilaan edistymisen näkyväksi tekeminen ja oikeudenmukaisuus. Arviointia hyödynnetään koulutyön suunnittelussa. Kouluissa harjoitellaan myös itsearviointia.

Koulujen ja kotien välisen yhteistyön yksi tarkoitus on selkiyttää huoltajille oppilaan oppimisen, osaamisen, työskentelyn ja käyttäytymisen arvioinnin periaatteita ja käytänteitä. Arvioinnin periaatteista ja käytänteistä tiedotetaan Keravan kasvatuksen ja opetuksen toimialan laatiman yhteisen arviointioppaan kautta. Arviointioppaaseen on kirjattu arviointiin liittyvät Keravan kaupungin perusopetuksen yhteiset käytänteet ja ajankohdat. Lisäksi koulut tiedottavat huoltajia arvioinnin käytänteistä lukuvuoden alussa ja huoltajatilaisuuksissa.

Opettajat tiedottavat oppilaita ja heidän huoltajiaan oppiaineiden arviointiin vaikuttavista opittavien tietojen ja taitojen keskeisistä tavoitteista, sisällöistä sekä arviointitavoista. Lisäksi huoltajilla on oikeus saada tietoa arvioinnin perusteista ja niiden soveltamisesta oppilaan arviointiin.

Opettaja suunnittelee ja toteuttaa arvioinnista tiedottamisen niin, että oppilaan ja huoltajan oikeus saada tietoa oppilaan oppimisesta, osaamisesta, työskentelystä ja käyttäytymisestä toteutuu lukuvuoden aikana.

Helsingin Montessori-koulussa käydään kaikilla vuosiluokilla oppimiskeskustelut oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa vähintään kerran lukuvuodessa. Oppimiskeskustelut ovat osa formatiivista arviointiyhteistyötä oppilaiden ja huoltajien kanssa.

Oppimiskeskustelussa painopisteenä on vuosiluokilla 1–3 edistyminen eri oppiaineissa, oppilaan vahvuudet ja kehittämiskohteet sekä omat tavoitteet koulutyössä. Vuosiluokilla 4–6 painopisteenä on oppilaan vahvuudet ja kehittämiskohteet sekä omat tavoitteet koulutyössä.

Oppimiskeskustelut pidetään koulun kaikilla vuosiluokilla syys-tammikuussa 2022–2023.

Alkuopetuksessa keskustelut painottuvat alkusyksyyn ja vuosiluokilla 3.–6. lähelle vuodenvaihdetta.

Lukuvuoden 2023–2024 arviointiaikataulu:

- ELOKUU: opettajien arvioinnin perusteiden ja tavoitteiden asettamisen valmistelu
- SYYSKUU-LOKAKUU: uusien oppilaiden tavoitteenasetanta ja oppimissuunnitelmakeskustelut (dokumentointi Transparent Classroomiin)
- SYYSKUU-MARRASKUU: vanhojen oppilaiden vanhojen oppilaiden oppimissuunnitelmakeskustelut ja tavoitteenasetanta oman opettajan kanssa osana oppilaanohjausta (dokumentointi Transparent Classroomiin)
- HELMI-MAALISKUU: kaikkien oppilaiden tavoitteenasetannan tarkistus ja (Transparent-Classroom dokumentointi)
- HUHTI-TOUKOKUU: arvioinnin koordinoitikeskustelut opettajien kesken
- KESÄKUU: lukuvuositodistukset jaetaan la 3.6.2023.

5. Koulun muu toiminta

5.1. Iltapäivätoiminta

Helsingin Montessori-koulussa järjestetään perusopetuslain mukaista iltapäivätoimintaa. Iltapäivätoiminta on auki koulupäivinä ja sulkeutuu klo 17.00, poikkeuksena lukuvuoden viimeinen lauantai 3.6.2024, jolloin iltapäivätoimintaa ei ole.

Montessori-koulun iltapäivätoiminta on 1–2 vuosiluokkien oppilaille suunnattua liikuntapainotteista toimintaa. Toimintaa järjestetään iltapäivisin koulun varsinaisten oppituntien jälkeen. Montessori-koulu ja iltapäivätoiminta tekevät kiinteää yhteistyötä. Iltapäivätoiminta tukee oppilaan oppimista myös koulupäivän jälkeen. Iltapäivätoiminnassa läksyjen tekeminen ja lukeminen on mahdollista päivittäin, mutta myös kiinnostuksen mukaan on mahdollista harrastaa ja harjoittaa kädentaitoja.

Lukuvuonna 2023–2024 Hillerissä on tarjolla 45 paikkaa. Toimintaa pyöritetään kolmen ohjaajan ja iltapäivätoiminnan koordinaattorin voimin. Toimintaa tarjotaan jokaisena koulupäivänä klo 12–17 välisenä aikana. Iltapäivätoimintaan osallistuville tarjotaan välipala.

Helsingin kaupunki tukee 1–2 vuosiluokkien oppilaiden iltapäivätoimintaan osallistumista. Hinta neljältä tunnilta 100 € / kk ja viideltä tunnilta 120 €/kk.

Helsingin kaupunki ei tue 3–6 vuosiluokkien oppilaiden osallistumista iltapäivätoimintaan, mistä syystä hinnoittelu on erilainen. Maksu on tuntiperustainen, säännöllinen kuukausihinta.

5.2. Kehittämishankkeet

Koulutuksellisen tasa-arvon hanke 2023–2024

21.000 euroa

Perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet ja laadun kehittäminen 2022–2023

Valtionavustus on tarkoitettu esi- ja perusopetuksen tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden ja lähikouluperiaatteen sekä inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistamiseen. Valtionavustuksella edistetään oppimista, hyvinvointia ja vuorovaikutusta sekä oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä ja riittävän varhaista tukea. Hankkeen kokonaismenot ovat 37 500 euroa.

Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2022

Koulu on saanut Opetushallitukselta avustusta koulun kerhotoiminnan kehittämiseen. Avustuksen käyttöaika on 23.5.2022 – 31.12.2023. Hankkeen kokonaismenot ovat 2 858 euroa.

6. Koulun ohjaussuunnitelma

6.1. Oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet

Oppilaanohjaus tukee oppilaan kasvua ja kehitystä siten, että oppilas kykenee edistämään opiskelunvalmiuksiaan, sosiaalisia taitojaan ja kehittämään tulevaisuuden kannalta tarpeellisia tietojaan ja taitojaan. Ohjauksen tuella oppilas tekee omiin kiinnostuksiinsa ja kykyihinsä perustuvia opiskeluihin ja koulutukseen liittyviä ratkaisuja.

Hyvä ohjaus koostuu seuraavista osa-alueista:

- riittävä ja monipuolinen ohjaus
- aktiivisuuden, osallisuuden ja vastuullisuuden tukeminen
- osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö
- tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen
- ohjaussuunnitelma
- koulutuksen nivelvaiheet
- ohjaus koulutukseen ja uravalintoihin liittyvien päätösten tukena
- työelämätaidot ja työelämään tutustuminen
- vuorovaikutteinen yhteistyö ohjauksen tukena
- ohjauspalveluista tiedottaminen
- hyvän ohjauksen kriteerit osana paikallista laatujärjestelmää
- ohjaus yhteisenä työnä.

6.2. Oppilaanohjauksen toimintatavat

Oppilaanohjaus alkaa perusopetuksessa vuosiluokkien 1–6 aikana eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Opetussuunnitelman mukaan oppilaan tulee saada henkilökohtaista ohjausta opiskelunsa ja valintojensa tueksi sekä erilaisissa arkielämän kysymyksissä. Opetussuunnitelmaan on myös kirjattu oppilaanohjauksen tavoitteet ja sisällöt sekä yhteys laaja-alaiseen osaamiseen vuosiluokilla 1–6.

6.3. Ohjaus koulutuksen nivelvaiheissa

Kaikissa koulutuksellisissa nivelvaiheissa siirtymisen onnistumisen avaintekijöitä ovat tiedottaminen, oppilasta koskevan tiedon siirto sekä vertaistuki, kuten tukioppilastoiminta.

Esiopetuksesta alakouluun

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyöhön laaditaan yhteistyösuunnitelma, jonka avulla alkuopetus jatkaa eheää polkua esiopetuksesta perusopetukseen vahvistamalla koululaisen taitojen oppimista ja rakentamalla oppimista esiopetuksessa luodulle pohjalle.

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyösuunnitelmassa toimintaa suunnitellaan omista toimintatavoista käsin ydintaitojen harjoittelun ympärille ja toiminnassa huomioidaan ryhmien erityispiirteet ja -tarpeet. Tavoitteena on vierailut esiopetus- ja alkuopetusluokkien välillä.

Alakoulusta yläkouluun

Oppilaan turvallista siirtymistä opintopolun nivelvaiheissa tuetaan luokanopettajien, aineenopettajien, erityisopettajien sekä yläkoulun oppilaanohjaajien välisellä yhteistyöllä. Yläkoulujen oppilaanohjaajat käyvät kertomassa opiskelusta yläkoulussa 6. luokkalaisille.

Yläkouluun siirtyville oppilaille järjestetään myös loppukeväästä yläkouluun tutustumispäivä. Päivän aikana yläkoulun henkilökunta ja tukioppilaat esittelevät yläkoulutoimintaa ja oppilaat tapaavat tulevan ryhmänsä.

Kuudesluokkalaisille tehostetun tuen oppilaille tulee tehdä uusi pedagoginen selvitys ennen 7. luokalle siirtymistä. Nivelvaiheessa arvioidaan, onko tuen tarve oleellisesti muuttunut. Näin varmistetaan se, että oppilas saa tarvitsemansa tuen siirtyessään yläkouluun.

Yläkouluun siirryttäessä tehdään yhteistyötä huoltajien sekä tarvittaessa sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa nivelvaiheen onnistumiseksi. Oppilaita koskeva tiedonsiirto aloitetaan riittävän ajoissa. Oppilaita koskevasta tiedonsiirrosta vastaavat yläkoulun rehtorit tai erityisopettajat, jotka kutsuvat koolle tiedonsiirtopalaveriin oppilaanohjaajan sekä alakoulun luokanopettajan.

Kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa

Kodin ja koulun yhteistyöllä tuetaan kasvatuksen ja opetuksen järjestämistä siten, että jokainen oppilas saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta ja tukea. Yhteistyö edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä. Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsensa kasvatuksesta. Hänen on myös huolehdittava siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua.

Kodin ja koulun yhteistyötä toteutetaan sekä yhteisö- että yksilötasolla. Erityisen tärkeää yhteistyö on oppilaan koulupolun nivelvaiheissa sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukea suunniteltaessa ja toteutettaessa. Opettajat ovat yhteydessä koteihin oppilaan opintojen edistymisestä kunkin oppilaan tarpeet huomioiden. Oppilaan mahdollisen tuen suunnittelu ja toteuttaminen tehdään yhteistyössä kodin kanssa. Huoltajat saavat tietoa jatko-opintoihin hakeutumisesta oppilaanohjaajalta.

Vuosittain käytävät oppimiskeskustelut, erilaiset oppimisen tuen järjestämiseen liittyvät tapaamiset sekä huoltajan mahdollisuus osallistua lastaan koskevaan oppilashuoltoon ovat oppilaskohtaista yhteistyötä, jolla edistetään oppilaan oppimista ja tervettä kasvua. Koulu järjestää lukuvuoden aikana vähintään yhden huoltajaillan, joka voidaan toteuttaa joko koulun yhteisenä tai luokkakohtaisena. Huoltajaillassa on mahdollisuus saada tietoa koulusta ja sen käytänteistä, ohjauksesta, opiskeluhollosta ja opintojen tuesta.

Voidakseen huolehtia kasvatustehtävästään huoltaja saa koulusta tietoa lapsensa oppimisen ja kasvun edistymisestä sekä mahdollisista poissaoloista. Lisäksi huoltajia tiedotetaan opetuksen järjestämisen keskeisistä asioista, kuten opetussuunnitelmasta, oppimisen tavoitteista, oppimisympäristöistä ja työtavoista, oppimisen tuesta ja oppilashuollosta, arvioinnista ja todistuksista sekä opiskeluun liittyvistä valinnoista ja lukuvuoden erilaisista tapahtumista.

Kannustavat ja oppilaan oppimista ja kehitystä myönteisesti kuvaavat viestit ovat tärkeitä. Säännöllisen palautteen avulla huoltaja voi osaltaan tukea lapsensa tavoitteellista oppimista ja koulunkäyntiä.

7. Kasvatuskeskusteluja, jälki-istuntoa sekä kurinpidollisia toimia koskeva suunnitelma

7.1. Oppilaan oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön

Koulun opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Jokaisessa Keravan koulussa on yhteiset järjestyssäännöt, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä koulu yhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Koulut voivat yhteisten järjestyssääntöjen lisäksi luoda oman koulun toimintatapoja ja -kulttuuria tukevan toimintaohjeistuksen. Koulun oma toimintaohjeistus laaditaan osallistamalla koulun henkilöstö ja oppilaat.

Opettajilla ja rehtorilla on velvollisuus taata koulun turvallinen työ- ja oppimisympäristö ja tarvittaessa puuttua häiriöihin. Koulun arjessa voi syntyä tilanteita, joissa asiallinen käyttäytyminen on oppilaalle haastavaa. Tällaisia tilanteita tulee pyrkiä ehkäisemään ennakolta mahdollisimman paljon. Kasvatuksessa ja opetuksessa pedagogiset ja oppilashuollolliset ratkaisut ovat pitkävaikutteisempia kuin pelkät kurinpidolliset seuraamukset. Sen takia kouluissa on merkityksellistä kiinnittää huomiota vahvuuksiin, ryhädynamiikkaan, omaan positiiviseen asenteeseen sekä moniammatilliseen yhteistyöhön. Hyvällä oppilaantuntemuksella, ennakkoinnilla ja suunnitelmallisilla menettelytavoilla voidaan usein välttää tilanteiden kärjistyminen turvallisuutta uhkaaviksi.

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Koulun lukuvuosisuunnitelmassa, järjestyssäännöissä, oppilashuollonsuunnitelmassa sekä turvallisuussuunnitelmassa kuvataan koulun toimenpiteet turvallisuuden ja kouluviihtyvyyden edistämiseksi sekä kiusaamisen ehkäisemiseksi.

7.2. Oppilaan velvollisuudet

Oppilaan tulee osallistua opetukseen, johon hänet on otettu, jollei hänelle ole erityisestä syystä myönnetty tilapäisesti vapautusta. Oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyvä asiallisesti. Oppilaan on käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, koulu yhteisön tai opiskelu ympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

7.3. Kasvatuksellisten ja kurinpidollisten keinojen käyttäminen

Oppilaita ohjataan koulussa ensisijaisesti kasvatuksellisin keinoin. Haastavaan käytökseen ja yhteisten sääntöjen toistuvaan kyseenalaistamiseen reagoidaan puuttumalla tilanteeseen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Puuttumisella tuetaan yksittäistä oppilasta, hänen perhettään, oppilasryhmää tai luokan työskentelyä esimerkiksi seuraavilla keinoilla:

1. Pysähtyminen, kohtaaminen ja puheeksi ottaminen
2. Tuen järjestäminen yksittäiselle oppilaalle
3. Seuraamukset yksittäiselle oppilaalle

4. Tuen järjestämien koko luokalle
5. Yhteistyö perheen kanssa, kerrotaan koulun tuki- ja puuttumiskeinoista
6. Puuttumistoimenpiteiden seuraaminen yhdessä perheen kanssa sovituissa aikatauluissa.

Kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain perusopetuslaissa mainittuja keinoja (Taulukko alla). Näiden keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon, sekä oppilaan ikään ja kehitysvaiheeseen. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla. Rehtorin on huolehdittava siitä, että oppilaalle, jolle on määrätty kurinpitotoimi tai jolta opetus on evätty jäljellä olevan työpäivän ajaksi ja enintään seuraavaksi työpäiväksi, järjestetään tarvittava oppilashuolto. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa opetustilasta tai koulun tilaisuudesta poistamisen ja opetuksen epäämisen jälkeen.

Kaikkien koulun aikuisten tulee tuntee perusopetuslakiin kirjatut kasvatukselliset ja kurinpidolliset toimenpiteet. Niitä tulee tarkastella säännöllisesti, jotta esimerkiksi arviointi siitä, mikä on väkivaltaa tai hätävarjelutilanne olisi henkilöstöllä yhteneväistä ja oppilaita kohdellaan yhdenvertaisesti ja oikeudenmukaisesti. Rehtori perehdyttää henkilökuntansa kurinpidollisten toimivaltuuksien käytöstä vuosittain. Kasvatuskeskusteluja, jälki-istuntoa sekä kurinpidollisia toimia koskeva suunnitelma käydään oppilaiden kanssa läpi vuosittain järjestyssääntöjen läpikäynnin ja mahdollisten koulukohtaisten toimintaohjeistusten laadinnan yhteydessä. Suunnitelma on huoltajien ja oppilaiden nähtävillä lukuvuosisuunnitelmassa ja Montessori-koulun kotisivuilla.

Kasvatuksellisten tai kurinpidollisten toimenpiteiden sijasta tai ohella voidaan käyttää myös ulkopuolista sovittelijaa rikos- ja riita-asioiden toimistosta vakavampiin tai vaikeampiin tilanteisiin. Sovittelua voidaan käyttää vain, jos osalliset suostuvat siihen.

Rehtorilla ja opettajilla on oikeus käyttää välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi ja esimerkiksi rikoslaissa määritelty hätävarjelu huomioon ottaen. Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain oppilaan omaa ja muiden turvallisuutta välittömästi vaarantavia tilanteita. Tällaiset tilanteet syntyvät usein nopeasti ja siksi kaikilla on oltava selkeänä ymmärrys siitä, miten tällaisiin tilanteisiin puututaan ja millaisia kasvatuksellisia ja kurinpidollisia toimenpiteitä missäkin tilanteessa käytetään ja mitä hätävarjelu tarkoittaa. Hätävarjelussa on kyse oikeushyvän suojelemisesta välitöntä vaaraa tai oikeudetonta hyökkäystä vastaan. Oikeushyvällä tarkoitetaan esimerkiksi omaa tai toisen henkeä, terveyttä tai omaisuutta. Muut kuin viranhaltijat (esim. koulunkäynninohjaajat) voivat käyttää voimakeinoja vain hätävarjelutilanteessa. Voimankäyttöä arvioidaan aina tilanteen jälkeen suhteessa perusopetuslakiin sekä rikoslakiin. Voimakeinojen käytössä ei saa käyttää mitään voimankäyttövälineitä.

Helsingin Montessori-koulun johtokunta seuraa kasvatuskeskusteluja, jälki-istuntoa sekä kurinpidollisia toimia koskevan suunnitelman toteutumista ja vaikuttavuuden arviointia Transparent-Classroomiin tehtyjen kirjausten avulla sekä vuosittain koulujen lukuvuoden toiminnan arvioinnin yhteydessä. Helsingin Montessori-koulun perusopetuksen kasvatuskeskusteluja, jälki-istuntoa sekä kurinpidollisia toimia koskeva suunnitelma pohjautuu perusopetuslain 7. luvun 35 § - 36 § määräyksiin.

Taulukko. Kasvatuksellisten ja kurinpidollisten keinojen käyttäminen

Toimenpide	Milloin käytetään	Toimivalta ja toimivallan käytänteet	Toimenpiteen käytänteet	Kuuleminen, tiedottaminen ja kirjaaminen
Kasvatuskeskustelu (POL 35 a §) <i>Kasvatuksellinen keino</i>	Kun oppilas - häiritsee opetusta - rikkoo koulun järjestystä - menettelee vilpillisesti - kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti	Opettaja tai rehtori määrää kasvatuskeskustelun, sekä määrittää samalla, kuka keskustelun pitää.	Voidaan järjestää kerralla tai useammassa osassa. Voi kestää yhteensä max.2 h. Pidetään koulupäivän jälkeen ja oppituntien ulkopuolella. Vain poikkeustilanteissa voi olla oppilaan oppituntien aikana. Käydään oppilaan kanssa läpi toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuullaan oppilasta, selvitetään käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohditaan myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi.	Keskustelusta ilmoitetaan kirjallisesti oppilaan huoltajille. Huoltajalle tulee varata mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun tai osaan siitä, jos se katsotaan tarpeelliseksi. Pidetty kasvatuskeskustelu kirjataan.
Siivousvelvoite (POL 35 §) <i>Kasvatuksellinen keino</i>	Kun tekijä - on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä - on tehnyt teon tahallaan tai huolimattomuuttaan	Opettaja tai rehtori määrää oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään likaamansa tai sotkemansa koulun omaisuuden tai tilan. Määräyksessä eritellään siivousvelvoitteeseen kuuluvat tehtävät ja suorittamisen valvoja.	Tehtävä tulee suorittaa valvotusti. Ei saa muodostua oppilaan ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle vaaralliseksi tai raskaaksi. Suorittaminen saa kestää max. 2 h. Oppilas ei voi tehtävän suorittamisen vuoksi jäädä pois opetuksesta. Tehtävän suorittaminen tulee ottaa huomioon päätettäessä kurinpidollisista toimenpiteistä.	Huoltajalle ilmoitetaan kirjallisesti tehtävän määräämisestä sekä sen mahdollisesta suorittamisesta oppilaan työpäivän ulkopuolella.
Kotitehtävien suorittaminen valvonnan alaisena (POL 36.4 §) <i>Kasvatuksellinen keino</i>	Kun oppilaalla - on toistuvasti useita tekemättä jääneitä kotitehtäviä	Opettaja tai rehtori määrää tehtävien tekemään jäämisestä	Valvottuna max. 1 h kerrallaan koulupäivän päätyttyä. Oppilaan tarve tukiopetukseen selvitettävä (POL 16 §)	Määrätty kotitehtävien suorittaminen ilmoitetaan kirjallisesti oppilaan huoltajalle.
Jälki-istunto (POL 36.1 §)	Kun oppilas - häiritsee opetusta - rikkoo koulun järjestystä - menettelee vilpillisesti Jälki-istunnon perusteiden oltava yhdenvertaisia. Perusteena Keravan perusopetuksen yhteiset järjestyssäännöt, jotka tulee olla kaikkien oppilaiden tiedossa.	Opettaja tai rehtori määrää oppilaan jälki-istuntoon. Jälki-istuntoa harkittaessa tulee huomioida teon laatu, oppilaan ikä ja kehitystaso. Ennen määräämistä on yksilöitävä jälki-istuntoon johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.	Jälki-istunnon kesto max. 2 h. Oppilasta ei saa määrätä suorittamaan jälki-istuntoa oppituntien tai muun opetuksen aikana. Jälki-istunnossa voidaan teettää kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia kirjallisia tai suullisia tehtäviä. Tehtävien tulee olla oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin sekä oppilaalle sopivia ikä ja kehitystaso huomioon ottaen. Oppilas voidaan myös velvoittaa istumaan hiljaa jälki-istunnon ajan.	Määrätty jälki-istunto kirjataan ja ilmoitetaan huoltajalle.
Poistaminen jäljellä olevan oppitunnin ajaksi opetustilasta tai koulun tilaisuudesta (POL 36.2 §)	Kun oppilas - häiritsee opetusta - häiritsee ryhmän oppimista	Opettaja tai rehtori määrää oppilaan poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan. Lisäksi varmistetaan, että valvonta on järjestetty.	Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa poistumaan määräämisen jälkeen. <i>Katso myös Turvaamiskeino: Häiritsevän ja turvallisuutta vaarantavan oppilaan poistaminen</i>	Poistumismääräys kirjataan ja ilmoitetaan kirjallisesti oppilaan huoltajalle.
Opetukseen osallistumisen epäminen jäljellä olevaksi työpäiväksi tai	Kun - oppilaan käytös on väkivaltaista tai uhkaavaa muita oppilaita tai	Rehtori päättää opetuksen epäamisestä. Päätöksen yhteydessä tulee varmistaa käytännöt oppilas-	Osallistuminen opetukseen voidaan evätä jäljellä olevan työpäivän ajaksi sekä seuraavaksi työpäiväksi, mikäli tarvitaan aikaa suunnitella ja tukea oppilaan turvallista paluuta takaisin	Ilmoitetaan kirjallisesti huoltajalle, joka noutaa oppilaan koulusta. Jos

<p>seuraavaksi työpäiväksi (POL 36.3 §)</p>	<p>henkilökuntaa kohtaan - opetus häiriintyy <u>kohtuuttomasti</u> oppilaan häiritsevän käytöksen vuoksi</p>	<p>huollon ja muun tuen järjestämiseksi, sekä vastuunjako suunnitelman tekemiseksi opetukseen palaamisesta. Ennen päätöstä tulee tehdä intressipunninta oppilaan oikeudesta opetukseen sekä luokan/ koulun turvallisuuden välillä.</p>	<p>opetukseen tai tarjota oppilashuollon palveluita. Epäämisen aikana oppilaalle tulee järjestää mahdollisuus keskustella oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi oppilaalle on järjestettävä hänen tarvitsemansa muu tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen. Oppilaalle tulee tehdä suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi. <i>Katso myös Turvaamiskeino: Häiritsevän ja turvallisuutta vaarantavan oppilaan poistaminen</i></p>	<p>huoltaja ei suostu tulemaan paikalle, otetaan tarvittaessa yhteyttä lastensuojeluun tai poliisiin. Kirjataan.</p>
<p>Kirjallinen varoitus (POL 36.1 §) <i>Kurinpitotoimi</i></p>	<p>Kun oppilas - häiritsee opetusta - rikkoo koulun järjestystä - menettelee vilpillisesti</p>	<p>Rehtori päättää kirjallisen varoituksen antamisesta. Kirjallista varoitusta harkittaessa tulee ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso. Ennen kirjallisen varoituksen antamista on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.</p>	<p>Kirjallinen varoitus annetaan yleensä vasta tilanteissa, joissa teot toistuvat jälki-istunnon saamisen jälkeen. Kirjallisen varoituksen saaneelle oppilaalle tulee järjestää tarvittava oppilashuolto.</p>	<p>Oppilaan huoltajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen kirjallisen varoituksen antamista. Kirjallisen varoituksen antamisesta tehdään rehtorin hallintopäätös.</p>
<p>Määräaikainen erottaminen (POL 36.1 §) <i>Kurinpitotoimi</i></p>	<p>Jos - oppilaan rikkomus on vakava - oppilas jatkaa epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan</p>	<p>Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää määräaikaisesta erottamisesta. Määräaikaista erottamista harkittaessa tulee ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso. Ennen päätöstä on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.</p>	<p>Oppilas voidaan erottaa max. 3 kk ajaksi. Koulu vastaa opetuksen järjestämisestä, joka estää määrääjäksi erotetun oppilaan jäämisen jälkeen vuosiluokkansa edistymisestä. Erotetulle oppilaalle tulee laatia opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan. Oppilaalle ja oppilaan huoltajalle tulee varata tilaisuus osallistua suunnitelman laatimiseen. Lisäksi huolehditaan, että oppilaalle järjestetään tarvittava oppilashuolto.</p>	<p>Oppilaan huoltajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen päätöstä. Lastensuojelun edustajan tulee osallistua oppilaan koulusta erottamista koskevan asian käsittelyyn. Rehtori pitää kuulemistilaisuuden Johtokunta päättää.</p>
<p>Häiritsevän ja turvallisuutta vaarantavan oppilaan poistaminen (POL 36 b §) <i>Turvaamiskeino</i></p>	<p>Kun oppilas - ei noudata määräystä poistua jäljellä olevan oppitunnin ajaksi - ei poistu koulun alueelta saatuaan tiedon opetuksen epäämisestä jäljellä olevan/seuraavan työpäivän ajaksi</p>	<p>Opettaja tai rehtori poistaa oppilaan opetustilasta tai koulun alueelta. Rehtori ja opettaja voivat toimia yhdessä tai kumpikin erikseen. Koulun henkilökuntaan kuuluva työntekijä voi avustaa rehtoria ja opettajaa tilanteessa.</p>	<p>Jos oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää välttämättömiä rajaamiskeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä, tilanteen uhkaavuus, vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Liiallisesta voimankäytöstä voi seurata rikoslain mukainen seuraamus.</p>	<p>Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee aina välittömästi tehdä kirjallinen selvitys tapahtuneesta. Tarvittaessa tehdään myös turvallisuuspoikkeamailmoitus.</p>
<p>Oppilaan tavaroiden tai vaatteiden tarkastaminen (POL 36 e §) <i>Turvaamiskeino</i></p>	<p>Kun oppilaalla epäillään olevan hallussaan sellainen esine tai aine: - jonka hallussapito on laissa kielletty - jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta - joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen</p>	<p>Opettaja tai rehtori tekee tarkastuksen. Tarkastajan tulee olla samaa sukupuolta kuin oppilas. Lisäksi tarkastuksessa tulee olla läsnä toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva. Oppilaan pyynnöstä läsnä tulee olla oppilaan valitsema</p>	<p>Oppilaalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy. Tarkastetaan turvallisesti ja hienotunteisesti oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa. Tarkastusoikeus ei ulotu oppilaan vaatteiden ja ihon väliin kätkettyjen esineiden tai aineiden etsimiseen. Oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen</p>	<p>Tarkastamisesta on ilmoitettava oppilaan huoltajille mahdollisimman pian. Tarkastaminen tulee kirjata. Tarkastamisen yhteydessä voimakeinojen käyttöön turvautuneen</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. <p>Tai kun</p> <ul style="list-style-type: none"> - esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä (esim. opettajan tai rehtorin oma näköhavainto tai oppilaan tai toisen viranomaisen ilmoitus) - oppilas ei pyynnöstä huolimatta niitä luovuta tai ei osoita luotettavasti, ettei niitä ole hänen hallussaan. 	<p>koulun henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla.</p> <p>Näistä edellytyksistä voidaan poiketa, jos se on kiireellisyyden tai turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.</p>	<p>ei puututa enempää kuin välttämätöntä.</p>	<p>opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys.</p>
<p>Oppilaan tavaroiden haltuun ottaminen (POL 36 d §)</p> <p><i>Turvaamiskeino</i></p>	<p>Kun oppilaalla epäillään olevan hallussaan sellainen esine tai aine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jonka hallussapito on laissa kielletty - jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta - joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen - ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. <p>Kiellettyjä ja vaarallisia esineitä ja aineita ovat mm. alkoholi, tupakka ja muut tupakkatuotteet, kuten sähkötupakka ja nuuska, huumausaineet, veitset, ampuma-aseet, voimakkaat laserosoittimet sekä vastaavat esineet ja aineet.</p>	<p>Opettaja tai rehtori voivat yhdessä tai erikseen ottaa työpäivän aikana haltuunsa oppilaalta kielletyn esineen tai aineen, tai sellaisen esineen tai aineen, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista.</p> <p>Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita on voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän työsuunnitelman opetukseen tai toimintaan koulussa tai koulun ulkopuolella.</p>	<p>Haltuun ottaminen tehdään turvallisesti ja hienotunteisesti. Oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen ei puututa enempää kuin on välttämätöntä.</p> <p>Jos oppilas vastustaa haltuunottoa vastarinnalla, rehtorilla tai opettajalla on oikeus käyttää sellaisia välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Haltuunotossa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslaissa.</p> <p>Haltuun otettu esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle oppitunnin tai koulun tilaisuuden päättymisen jälkeen. Jos on todennäköistä, että häirintä jatkuu, esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle viimeistään työpäivän päättyessä.</p> <p>Kielletyt esineet ja aineet luovutetaan oppilaan huoltajalle. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille, jos oppilaalla tai tämän huoltajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksiset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi.</p> <p>Jos huoltaja ei 3 kk kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda kiellettyä esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää.</p>	<p>Haltuun ottamisesta on ilmoitettava oppilaan huoltajalle mahdollisimman pian.</p> <p>Haltuun ottaminen tulee kirjata.</p> <p>Myös esineiden ja aineiden hävittäminen ja luovuttaminen tulee kirjata.</p> <p>Haltuun ottamisen yhteydessä voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys.</p>